2021 m. spalio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0430

Menininkų padėtis ir kultūros gaivinimas ES

2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl menininkų padėties ir kultūros gaivinimo ES (2020/2261(INI))

(2022/C 184/06)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties preambulę ir 2, 3 bei 4 straipsnius,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 6 ir 167 straipsnius,

— atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, ypač jo 19 straipsnį,

— atsižvelgdamas į UNESCO rekomendaciją dėl menininko statuso,

— atsižvelgdamas į UNESCO konvenciją dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo,

— atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo, švietimo ir kultūros politikos vaidmuo kuriant stipresnę Europą“ (COM(2018)0268),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos kultūros darbotvarkė“ (COM(2018)0267),

— atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 15 d. Tarybos išvadas dėl 2019–2022 m. darbo plano kultūros srityje ([1]),

— atsižvelgdamas į savo 2016 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl nuoseklios ES kultūros ir kūrybos pramonės politikos ([2]),

— atsižvelgdamas į savo 2007 m. birželio 7 d. rezoliuciją dėl menininkų socialinio statuso Europos Sąjungoje ([3]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl Europos kultūros gaivinimo ([4]),

— atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/790 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 96/9/EB ir 2001/29/EB ([5]),

— atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) ([6]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/818, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. programa „Kūrybiška Europa“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1295/2013 ([7]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 ([8]),

([1]) OL C 460, 2018 12 21, p. 12.
([2]) OL C 238, 2018 7 6, p. 28.
([3]) OL C 125 E, 2008 5 22, p. 223.
([4]) OL C 385, 2021 9 22, p. 152.
([5]) OL L 130, 2019 5 17, p. 92.
([6]) OL L 95, 2010 4 15, p. 1.
([7]) OL L 189, 2021 5 28, p. 34.
([8]) OL L 107, 2021 3 26, p. 30.

— atsižvelgdamas į Tarybai pirmininkavusios Vokietijos 2020 m. lapkričio 20 d. išvadas dėl lyčių lygybės kultūros srityje,

— atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 18 d. Tarybos išvadas dėl kultūros ir kūrybos sektorių atsigavimo, atsparumo ir tvarumo,

— atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį,

— atsižvelgdamas į valstybių narių ekspertų Atvirojo koordinavimo metodo (AKM) darbo grupės 2018 m. kovo 22 d. ataskaitą „Viešosios politikos vaidmuo plėtojant kultūros ir kūrybos sektorių verslumo ir inovacijų potencialą“,

— atsižvelgdamas į tyrimą „Menininkų ir kultūros darbuotojų padėtis bei kultūros atsigavimas po COVID-19 pandemijos Europos Sąjungoje: aplinkybių analizė“, kurį 2021 m. vasario 1 d. paskelbė Vidaus politikos generalinis direktoratas ([9]),

— atsižvelgdamas į informacinį pranešimą „Menininkų ir kultūros darbuotojų padėtis bei kultūros atsigavimas po COVID-19 pandemijos Europos Sąjungoje: politikos rekomendacijos“, kurį 2021 m. gegužės 4 d. paskelbė Vidaus politikos generalinis direktoratas ([10]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą (A9-0283/2021),

A. kadangi Parlamentas jau savo 2007 m. birželio 7 d. rezoliucijoje dėl menininkų socialinio statuso tvirtai ragino valstybes nares kurti arba įgyvendinti teisinę ir institucinę meninės veiklos sistemą priimant ar taikant įvairias nuoseklias ir visapusiškas priemones, susijusias su sutartimis, socialine apsauga, sveikatos draudimu, tiesioginiu ir netiesioginiu apmokestinimu bei ES taisyklių laikymusi;

B. kadangi savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliucijoje dėl Europos kultūros gaivinimo Parlamentas dar kartą pabrėžė, kad būtina gerinti kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojų darbo sąlygas, ir paragino Komisiją parengti Europos sistemą, kuri apimtų darbo sąlygas kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje;

C. kadangi tikroji kultūros vertė yra tai, kad ji yra žmogiškumo, demokratijos ir pilietinio aktyvumo išraiška, kuri gali būti nepaprastai svarbi skatinant darnų vystymąsi;

D. kadangi kultūra ir menų laisvė labai prisideda prie visuomenės gyvybingumo ir leidžia išreikšti savo tapatybę visų visuomenės segmentų atstovams, padėdamos puoselėti socialinę sanglaudą ir kultūrų dialogą, tiesdamos kelią į vis didesnį Europos Sąjungos suartėjimą bei atlikdamos itin svarbų vaidmenį skatinant skaitmeninę ir žaliąją pertvarką;

E. kadangi kultūra, menai, kultūros paveldas ir kultūros įvairovė yra didžiulės Europos visuomenės vertybės kultūros, švietimo, demokratijos, aplinkos, socialiniu, žmogaus teisių ir ekonominiu požiūriais bei turėtų būti skatinami ir remiami; kadangi Europos kultūros ir kūrybos sektoriai bei pramonė svariai prisideda prie bendros Europos tapatybės ir mūsų vertybių, psichikos sveikatos bei ekonominės gerovės puoselėjimo, o ilgainiui prisidės ir prie Europos viešosios sferos kūrimo;

F. kadangi Europos kultūros ir kūrybos sektoriai bei pramonė sukuria 4–7 proc. ES BVP ir 8,7 mln. darbo vietų ES;

([9]) Tyrimas *The Situation of Artists and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union*, Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato B teminis skyrius (struktūrinė ir sanglaudos politika), 2021 m. vasario 1 d.

([10]) Informacinis pranešimas *The Situation of Artists and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union*, Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato B teminis skyrius (struktūrinė ir sanglaudos politika), 2021 m. gegužės 4 d.

G. kadangi Sąjungos kompetencija kultūros srityje iki šiol ribota; kadangi Parlamentui teko įdėti daug pastangų, kad būtų ženkliai padidintas programos „Kūrybiška Europa“ biudžetas; kadangi „Kūrybiška Europa“ yra vienintelė kultūrai skirta Sąjungos programa; kadangi šios programos finansavimas dar toli gražu neatitinka mūsų Europos menininkų ir kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės poreikių apskritai;

H. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai bei pramonė – tai daugiausia labai mažos, mažosios ir vidutinės organizacijos ir įmonės, turinčios ribotą prieigą prie finansų rinkų, bei savarankiškai dirbantys menininkai, kultūros darbuotojai, laisvai samdomi specialistai ir verslininkai, kurie paprastai dirba ne visą darbo laiką ir dažnai pasikliauja nereguliariomis ir iš įvairių šaltinių gaunamomis pajamomis;

I. kadangi savarankiško darbo dalis kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje (33 proc.), lyginant su užimtumu visos ekonomikos mastu (14 proc.), yra didesnė ir kadangi kultūros ir meno darbuotojai dažniau dirba ne visą darbo dieną ir dėl to susiduria su iššūkiais kilus būtinybei pasinaudoti paramos priemonėmis ir apsaugos sistemomis, taigi sumažėja bendras kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje savarankiškai dirbančių asmenų atsparumas;

J. kadangi kai kuriose valstybėse narėse tam tikri kultūros ir kūrybos specialistai apskritai neturi jokio teisinio statuso;

K. kadangi viruso plitimo valdymo priemonės, kurių buvo imtasi reaguojant į COVID-19 pandemiją, labai pakenkė trapiai kultūros ir kūrybos ekosistemai, taigi kilo pavojus kultūrinei ir meninei kūrybai bei raiškai ir sumenko meno ir kultūros indėlis į mūsų gerovę, kultūros įvairovę, demokratiją ir daug kitų sričių; kadangi 2020 m. kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės apyvarta smuko daugiau kaip 30 proc. (bendras nuostolis siekė 199 mlrd. EUR), o muzikos ir scenos menų sektorių nuostoliai siekė atitinkamai 75 proc. ir 90 proc. ([11]);

L. kadangi kultūra yra ekosistema, kuri ne tik kuria didelę ekonominę vertę (bendros apyvartos požiūriu ji sudaro 4,4 proc. ES BVP, o jos darbuotojų skaičius siekia apie 7,6 mln.), bet ir daro didelį socialinį poveikį: padeda kurti demokratiškas, tvarias, laisvas, teisingas ir įtraukias visuomenes bei atspindi ir stiprina mūsų Europos įvairovę, vertybes, istoriją ir laisves;

M. kadangi galutinai įrodyta, kad kultūros turinys, platintas izoliacijos dėl COVID-19 laikotarpiais, labai pagerino Europos piliečių psichologinę būklę ir užkirto kelią ilgalaikės izoliacijos sukeliamų psichikos sveikatos problemų aštrėjimui;

N. kadangi, norint apsaugoti kultūros paveldą, būtina remti tradicinę kultūrą ir menininkus;

O. kadangi, kuriant daugiaaspektę Europos darbo sąlygų kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje sistemą, veiksmai turės būti koordinuojami atsižvelgiant į ES užimtumo, konkurencijos, vidaus rinkos, socialinę, pagrindinių teisių ir lygybės, autorių teisių ir kultūros finansavimo politiką, be to, turės būti vykdoma nuolatinė valstybių narių pažangos gerinant darbo sąlygas kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje stebėsena ir keičiamasi geriausia praktika, sykiu visapusiškai paisant Europos Sąjungos ir jos valstybių narių kompetencijos sričių;

P. kadangi nuo tada, kai Parlamentas paragino pagerinti menininkų padėtį savo 2007 m. birželio mėn., 2016 m. lapkričio mėn. ir 2020 m. rugsėjo mėn. rezoliucijose, padaryta nedidelė pažanga, taigi dauguma jose išdėstytų raginimų tebegalioja, ypač atsižvelgiant į didelius menininkų ir kultūros specialistų rėmimo programų skirtumus skirtingose valstybėse narėse ir į faktą, kad, blogėjant menininkų padėčiai, dauguma Parlamento raginimų tampa neatidėliotini;

Q. kadangi COVID-19 krizė išryškino jau iš anksčiau žinomą kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės pažeidžiamumą, kurį apibūdina nepastovumas, nevienalytiškumas ir nestabilumas, trapus menininkų ir kultūros darbuotojų pragyvenimas bei skurdus daugelio kultūros įstaigų biudžetas ir nepakankamas viešasis finansavimas, o menininkai, kultūros specialistai, profesionalūs kūrėjai bei kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojai atsidūrė dar nesaugesnėje

([11]) „Ernst & Young“, *Rebuilding Europe: The cultural and creative economy before and after the COVID-19 crisis* („Europos atkūrimas: kultūros ir kūrybos ekonomika prieš COVID-19 krizę ir po jos“), 2021 m. sausio mėn.

padėtyje, nes uždarbio netekusių laisvai samdomų ir nestandartinį darbą dirbančių asmenų, sudarančių daugumą kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje, situacija dar labiau pablogėjo dėl silpnų arba nesamų nacionalinių socialinės apsaugos sistemų ir specialių paramos priemonių;

R. kadangi dėl užsitęsusio pandemijos poveikio dauguma menininkų bei kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojų neturi galimybės užsiimti savo veikla ir išsaugoti darbą, be to, taip atsirado netikrumas dėl ateities perspektyvų, savo ruožtu, specialistai jau traukiasi iš šių sektorių, o tai padarys ilgalaikį poveikį visų Europos kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės struktūrai ir įvairovei, motyvacijos dirbti šiuose sektoriuose nebeturės jaunimas ir marginalizuotų grupių atstovai bei smuks Europos visuomenės ir ES ekonomikos kūrybiškumas apskritai;

S. kadangi daugelis valstybių narių ėmėsi esminių neatidėliotinų priemonių, kad padėtų Europos kultūros ir kūrybos sektoriams bei pramonei išgyventi krizę; tačiau kadangi ši parama įvairiose valstybėse narėse labai skyrėsi, ne visada tikdavo visiems kultūros ir kūrybos sektoriams bei pramonei ir kai kada buvo teikiama pavėluotai, o dėl to nukentėjo kai kurie kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės segmentai; kadangi ši parama buvo neprieinama ne vienos kategorijos kultūros darbuotojams, menininkams ir kultūrinio tarpininkavimo profesijų atstovams – tai lėmė ypatingas jų užimtumo statusas – ir, kaip tokia, nebuvo pakankama tvarioms darbo sąlygoms užtikrinti; kadangi dėl pavėluotos ir kai kada nepakankamos visuomenės paramos sektoriui teko pasikliauti savimi, o tai aiškiai aprodo, kad būtini veiksmingi paramos mechanizmai menininkų ir kultūros specialistų socialinėms teisėms užtikrinti bei kultūrinės raiškos įvairovei apsaugoti;

T. kadangi tarpvalstybinis judumas lieka esminiu menininkų ir kultūros darbuotojų karjeros komponentu; tačiau kadangi taikant daugumą šiuo metu taikomų finansavimo priemonių judumui remti nepakankamai skatinamas aplinkos ir socialiniu požiūriu tvarus judumas bei trikdoma menininkų ir kultūros specialistų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra;

U. kadangi Tarybos 2019–2022 m. darbo plane kultūros srityje prioritetas teikiamas ekosistemos, kurioje būtų remiami menininkai bei kultūros ir kūrybos specialistai, sukūrimui ir pripažįstama, kad šioje srityje būtina imtis bendrų veiksmų; kadangi tokių bendrų veiksmų būtina imtis nedelsiant;

V. kadangi ES taikomos kelios menininkų ir kultūros darbuotojų apibrėžtys, todėl galimas suderinimas yra iššūkis; kadangi daugelis kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės darbuotojų, įskaitant rašytojus, literatūros vertėjus, prodiuserius ir technikus, tačiau jais neapsiribojant, patiria netikrumą, nes stokojama nuoseklios jų statuso apibrėžties;

W. kadangi keletas valstybių narių taiko specialius teisės aktus, pagal kuriuos menininkams suteikiamas specialus statusas, siekiant užtikrinti jiems galimybę gauti socialines išmokas; tačiau kadangi dėl didelių šių teisės aktų skirtumų valstybėse narėse negalimas menininkų bei kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojų statuso tarpusavio pripažinimas, taip pat tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir judumas, taigi susiduriama su kultūrinės ir meninės kūrybos, raiškos ir laisvo judėjimo, o galiausiai – Europos kultūros įvairovės ir socialinio tvarumo kliūtimis;

X. kadangi valstybėse narėse teikiama kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės finansavimo parama labai skiriasi biudžeto dydžio, pagrindinių prioritetų ir vertybių požiūriais, o tai skatina tolesnius kultūros darbuotojų karjeros tvarumo skirtumus visose šalyse bei trikdo tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir judumo įtraukumą, tvarumą ir pusiausvyrą;

Y. kadangi dėl paties sektoriaus pobūdžio menininkai bei kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojai paprastai renkasi nestandartinį darbą ir neretai dirba nesaugiomis darbo sąlygomis, dėl kurių apsunkinamos jų galimybės naudotis visapusiška socialine apsauga, be to, jie negali gauti pensijų, sveikatos priežiūros ir nedarbo išmokų;

Z. kadangi menininkų bei kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojų atlyginimai dažnai nestabilūs ir neapibrėžti, gaunami iš įvairių šaltinių, pvz., mokami pagal sutartis, kaip autoriniai atlyginimai, skiriant dotacijas ir subsidijas, o dėl to jų pajamos labai nenuspėjamos, jų padėtis nesaugi, o jų atsparumas silpnėja;

2021 m. spalio 20 d., trečiadienis

AA. kadangi COVID-19 pandemija ir izoliacija labai apribojo galimus daugumos menininkų, atlikėjų ir kultūros darbuotojų pajamų srautus; kadangi nuolatinės pajamos iš autorių ir gretutinių teisių tebėra vienas iš nedaugelio likusių pajamų šaltinių; kadangi platinimo platformos daugelyje valstybių narių neužtikrina deramos pagarbos šioms teisėms: sudarydamos sutartis su teisių turėtojais, jos spaudžia juos atsisakyti savo teisių, kai kada ir visam laikui, taigi smarkiai apribojamos teisių turėtojų galimybės pragyventi iš savo darbo;

AB. kadangi autoriams, atlikėjams ir visiems kultūros kūrėjams turėtų būti užtikrinami būtiniausi socialinės apsaugos, įskaitant užimtumo ir sveikatos draudimą bei pensijų fondus, standartai, kad visą savo dėmesį jie galėtų sutelkti į savo meninę veiklą ir kūrybiškumą;

AC. kadangi tai, kad savarankiškai dirbantys menininkai bei kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojai negali dalyvauti kolektyvinėse derybose ir susiduria su kliūtimis norėdami jose dalyvauti, dar labiau pakerta jų padėtį darbo rinkoje ir lemia deramos socialinės apsaugos neužtikrinimą bei ilgalaikį neigiamą poveikį jų padėčiai ir saugumui; kadangi kolektyvinis autorių teisių valdymas yra svarbus daugumos Europos kūrėjų ir menininkų pajamų šaltinis, užtikrinantis jiems nuolatinį atlygį, bei turėtų juos apsaugoti ir nuo nesąžiningos stambių dominuojančių žiniasklaidos ir transliavimo platformų bendrovių praktikos;

AD. kadangi tarpvalstybinis judumas yra esminė menininkų, autorių, atlikėjų ir visų kultūros kūrėjų bei kultūros darbuotojų darbo dalis, tačiau neretai stringa dėl biurokratinių procedūrų, aiškios informacijos nebuvimo bei daugybė skirtingose valstybėse narėse taikomų administracinių taisyklių ir reikalavimų, pirmiausia susijusių su socialine apsauga ir apmokestinimu bei sudėtingomis ir brangiomis procedūromis, kurias lemia specifiniai trapios meninei veiklai reikalingos įrangos gabenimo poreikiai; kadangi dėl šių tarpvalstybinio kultūrinio judumo kliūčių pažeidžiamas laisvo judėjimo principas;

AE. kadangi viešos dotacijos laikomos gyvybingiausia ir veiksmingiausia finansinės paramos kultūros ir kūrybos sektoriams bei pamonei forma, tačiau dažnai būna nepakankamos, per daug suvaržytos biurokratinių kliūčių ir pernelyg sunkiai pasiekiamos arba nepasiekiamos, ypač marginalizuotoms grupėms, o kai kada skiriamos šališkai – dėl politinės įtakos, taigi motyvacijos kreiptis dėl jų pirmiausia netenka perspektyvūs menininkai ir kūrėjai; maža to, kadangi Komisija nėra parengusi visa apimančios Europos strategijos šiam sektoriui finansuoti, prieigą prie viešų dotacijų apsunkina ir pagal daugiametę finansinę programą numatomų šaltinių įvairovė bei nepakankamas jų integravimas;

AF. kadangi didžiausią netikrumą galimybės naudotis socialinės apsaugos sistemomis, taip pat nacionalinėmis ir ES dotacijomis, fondais bei kitomis finansavimo galimybėmis požiūriu patiria laisvai samdomi darbuotojai;

AG. kadangi COVID-19 pandemija aiškiai parodė, kad menininkai yra priklausomi nuo trumpalaikės finansinės paramos bei vidutinės trukmės paramos, grindžiamos projektų įgyvendinimu, ir kadangi tai atskleidė visa apimančius struktūrinius sunkumus, su kuriais susiduriama šiame sektoriuje;

AH. kadangi galimybė gauti finansavimą tebėra pagrindinis iššūkis, ypač smulkesniems kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės subjektams, įskaitant atskirus menininkus, menininkų kolektyvus bei kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojus, kurie dažnai neatitinka reikalavimų, susijusių su paskolomis ir banko garantijomis, o dėl to dar svarbesne tampa prieiga prie viešų ir privačių dotacijų bei subsidijų ir jų pasiūla; pakartoja, kad svarbu paremti visus kultūros sektorius, įskaitant kultūrinio tarpininkavimo profesijas, kurios yra gyvybiškai svarbos, nes atlieka sąsajos tarp visuomenės ir meno kūrinių ar paveldo vaidmenį bei taip užtikrina kultūros prieinamumą ir sklaidą plačiai auditorijai;

AI. kadangi per krizę daugelis privačių investuotojų ir viešų finansuotojų sumažino arba visiškai atšaukė savo finansinę paramą kultūros projektams, ypač tiems, kurie buvo įgyvendinami tarpvalstybiniu lygmeniu; kadangi tai aiškiai parodo patikimo ir nuolatinio viešojo finansavimo svarbą;

AJ. kadangi švietimas ir kultūra yra itin svarbūs kuriant įtraukias ir darnias visuomenes visiems, puoselėjant integraciją bei remiant Europos konkurencingumą;

AK. kadangi už ES ribų įsisteigę transliavimo paslaugų teikėjai didina savo investicijas į valstybių narių kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės infrastruktūras, siekdami toliau kurti turinį, skirtą platinti internete;

AL. kadangi menininkai dažnai susiduria su rasizmu, ksenofobija, diskriminacija ir atskirtimi dėl to, kaip suvokia savo tapatybę: tai lemia struktūrinis ir institucinis rasizmas bei simboliniai gestai, dėl kurių santykiai ir bendradarbiavimas su atitinkamomis institucijomis tampa įtempti bei varžoma kūrėjų meninė laisvė;

AM. kadangi kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės politika ir finansavimas neapima menininkų su negalia, nes neatsižvelgiama į, pvz., ribotą judumą arba iššūkius, kylančius dėl biurokratinių finansavimo procedūrų;

AN. kadangi, nors moterų skaičius kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje didelis, iki šiol dažnai susiduriama su diskriminacija dėl lyties ir tokiomis problemomis, kaip nepakankama prieiga, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas bei atstovavimo ir matomumo kliūtys; kadangi moterys retai atlieka svarbiausią kūrybinį vaidmenį ar su sprendimų priėmimu susijusias pareigas kultūros įstaigose; kadangi moterys menininkės dažnai nutildomos, jų kūryba sulaukia neproporcingai griežtos kritikos, be to, moterys menininkės ir LGBTIQ+ bendruomenei atstovaujantys menininkai dažniau tampa išpuolių ar apribojimų taikiniais;

AO. kadangi marginalizuotoms grupėms atstovaujantys menininkai ir kultūros specialistai, įskaitant moteris, jaunimą, rasinių, etninių ir geografinių mažumų atstovus, socioekonominiu požiūriu pažeidžiamus asmenis, neįgaliuosius ir LGBTIQ+ bendruomenės atstovus, turi mažiau galimybių siekti karjeros meno ir kultūros srityse bei plėtoti ilgalaikę karjerą šiame sektoriuje; kadangi COVID-19 pandemijos poveikis moterims buvo ypač didelis ir dėl jos dar labiau sustiprėjo prieigos, vienodo darbo užmokesčio, atstovavimo ir matomumo kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje kliūtys, su kuriomis šios grupės susidurdavo jau anksčiau;

AP. kadangi dėl valstybės kišimosi ir politiškai motyvuotų apribojimų grėsmė saviraiškos laisvei ir menų laisvei, kurios yra įtvirtintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, šiuo metu yra iškilusi ne vienoje valstybėje narėje: kai kada šios laisvės varžomos naudojantis teisės aktais dėl kovos su terorizmu, teigiant, kad meno kūriniai įžeidžia religinius jausmus ar nacionalinius simbolius, arba laikant juos įžeidžiais ar netinkamais, taigi imama susidurti su savicenzūros atvejais;

AQ. kadangi nacionalinės pagalbos programos, ypač susijusios su pagalba kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės darbuotojams, kurie neatitinka nacionalinių menininkų apibrėžčių, įskaitant laisvai samdomus darbuotojus, pvz., rašytojus ir autorius, tačiau jais neapsiribojant, krizės metu buvo ir tebėra fragmentiškos;

AR. kadangi dėl pandemijos padarinių – siaurėjant galimybėms – visai jaunųjų menininkų ir kultūros sektoriaus darbuotojų kartai bus sunku rasti darbą kultūros srityje arba įstoti į aukštojo mokslo įstaigą studijuoti menų; kadangi labiau tikėtina, kad jaunesni nei 30 metų amžiaus menininkai taps bedarbiais, dirbs nemokamai ir išnaudotojiškomis darbo sąlygoms, pvz., negaudami atlyginimo arba pagal mažų garantijų sutartis;

1. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares pripažinti tikrąją kultūros vertę ir fundamentalią kultūros svarbą visuomenei, jos pažangai ir mūsų gerovei, ekonomikai ir įtraukumui bei pasirūpinti, kad šis pripažinimas virstų derama ir nuolatine finansine ir struktūrine parama;

2. apgailestauja, kad kultūrinė veikla dažnai laikoma neesmine; primena, kad kultūra atlieka esminį vaidmenį mūsų visuomenėje, ypač krizės metu, todėl ragina kuo greičiau atnaujinti visų kultūros erdvių veiklą; pripažįsta, jog norint, kad kultūros ir kūrybos sektorius atremtų dabartinius iššūkius, itin svarbu ne tik užtikrinti skubią paramą ir imtis visų būtinų neatidėliotinų priemonių, bet ir apmąstyti, kaip šio gyvybiškai svarbaus sektoriaus veikla galėtų būti atnaujinta tvarkingai, struktūrinę paramą teikiant ne tik įgyvendinant inovacijų programas ir naudojantis biudžeto ištekliais, bet ir sudarant jaunesniajai kartai mokymosi šioje srityje galimybes;

3. ragina Komisiją toliau plėtoti ir konsoliduoti kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės ekosistemai skirtą pramoninės politikos sistemą, paverčiant ją nuoseklia, konkurencinga ir ilgalaike strategija, kad būtų didinamas minėtųjų sektorių konkurencingumas, strateginė vertė Europos ekonomikai ir europietiškam gyvenimo būdui, taip pat kad jie būtų įgalimi realizuoti savo potencialą darbo vietų kūrimo ir ekonomikos auginimo požiūriais; akcentuoja kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės potencialą jaunimo užimtumo ir reindustrializacijos srityse, ypač augančias jaunimo galimybes kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje, kurias atveria skaitmeninė aplinka;

2021 m. spalio 20 d., trečiadienis

4. ragina Komisiją ir valstybes nares įtraukti kultūros ir kūrybos sektorius bei pramonę į visas finansinės paramos priemones, pvz., į programą „InvestEU“ ir priemonę „NextGenerationEU“; pabrėžia, jog šiuos išteklius svarbu nukreipti atsižvelgiant į skirtingų sektorių ypatumus ir galimų paramos gavėjų mastą, siekiant užtikrinti suderinamus sprendimus, kad ES dar labiau neišaugtų nelygybė;

5. ragina valstybes nares ir Komisiją pripažinti, kad tarpvalstybinis bendradarbiavimas turi Europos pridėtinę vertę, ir pašalinti visas tvaraus ir įtraukaus tarpvalstybinio menininkų ir kultūros specialistų judumo ES ir už jos ribų kliūtis;

6. ragina Komisiją ir valstybes nares remti autorius, atlikėjus, kitus profesionalius kūrėjus ir kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės darbuotojus ir teikti jiems aiškią informaciją ir gaires apie judumo galimybes, taip pat peržiūrėti ir prireikus persvarstyti visose valstybėse narėse galiojančius administracinius reikalavimus, įskaitant susijusius su vizomis, apmokestinimu, socialine apsauga ir mokymų galimybėmis bei meno srityje įgytų mokslo laipsnių – tarp jų profesinio rengimo ir mokymo bei akademinių kvalifikacijų – pripažinimu, kad visa tai būtų prieinama paprasčiau ir pagal vienodą tvarką, taip pat su Sąjungos programomis ir fondais, pagal kuriuos gali būti užtikrinti jų poreikiai, pvz., programa „Kūrybiška Europa“, įskaitant tuos, kurie nėra tiesiogiai ar specialiai skirti kultūros ir kūrybos sektoriams bei pramonei; ragina rengti specialias jaunųjų kūrėjų ir novatorių judumui skirtas programas, siekiant skatinti mainus ir inovacijas kultūros ir kūrybiškumo srityse;

7. palankiai vertina tai, kad įsteigti informavimo apie judumą punktai, kurių tikslas – teikti pagalbą menininkams ir kultūros specialistams bei remti tvarų judumą; ragina visas valstybes nares įsteigti bent vieną tokį judumo ir informavimo punktą, kuriame menininkams bei kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojams būtų teikiama nemokama ir jiems pritaikyta pagalba; rekomenduoja Komisijai teikti nuoseklią ir išsamesnę informaciją apie judumą, pritaikytą tarpvalstybiniams kultūros darbuotojams, autoriams, atlikėjams ir kūrėjams, imantis tokių iniciatyvų, kaip priemonių ir vadovų atnaujinimas;

8. ragina Komisiją teikti menininkams aiškią informaciją apie judumo klausimus, susijusius su ES ir JK santykiais;

9. smerkia tai, kad dauguma valstybių narių neįgyvendino Direktyvos (ES) 2019/790 dėl autorių teisių ir bendrosios skaitmeninės rinkos iki 2021 m. birželio 7 d. nustatyto termino; apgailestauja, kad Komisija paskelbė gaires likus tik trims dienoms iki įgyvendinimo termino pabaigos; mano, jog tai parodo, kad būtinas reglamentas, kuris apimtų ir procedūrinius klausimus;

10. ragina valstybes nares leisti kultūros ir kūrybos sektorių specialistams iš savo mokesčių išskaičiuoti verslo išlaidas, susijusias su jų menine veikla, taip pat su įranga ar mokymais (kvalifikacijos kėlimu ir perkvalifikavimu) susijusias išlaidas;

11. pabrėžia, kad būtini išsamūs pagal lytį suskirstyti palyginami duomenys ir statistika apie užimtumą kultūros srityje ir pajamas kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje;

12. ragina užtikrinti didesnę kultūros ir švietimo sektorių sąveiką bei skatinti aktyvesnį meno ir kultūros mokyklų bei įstaigų dalyvavimą veikloje, kuri įgyvendinama pagal programą „Erasmus +“, taip pat pagal kitas ES programas vykdomuose veiksmuose, skirtuose tiek studentams, tiek pedagogams; ragina valstybes nares įgyvendinant holistinę kūrybos ir kultūros sektorių bei pramonės ir visos visuomenės apskritai gaivinimo strategiją visapusiškai įtraukti ir skatinti prieigą prie švietimo, profesinio ir ugdomojo lavinimo bei akademinių kvalifikacijų meno srityje; pažymi, kad svarbu sudaryti galimybes mokytis visą gyvenimą, kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti bei lavintis, be kita ko, įgyvendinant mentorystės programas, ir rengti ES mastu naudotiną mokymų medžiagą, skirtą pereiti iš švietimo sistemos į užimtumo kultūros ir kūrybos srityse sferą;

13. ragina valstybes nares perkelti į nacionalinę teisę Direktyvą (ES) 2019/790 dėl autorių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, ypatingą dėmesį skiriant kultūros ir kūrybos darbų bei jų kūrėjų apsaugai, ir visų pirma užtikrinti sąžiningą, tinkamą bei proporcingą atlygį autoriams ir atlikėjams; ragina Komisiją atidžiai stebėti, ar veiksmingai įgyvendinami šie kertiniai principai;

14. atkreipia dėmesį į teritorinių licencijų svarbą daugumos kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės subjektų veiklos modeliui; primena Komisijos atliktą reglamento dėl nepagrįsto geografinio blokavimo laikotarpio vidurio peržiūrą; pažymi, kad, prieš svarstant bet kokias tolesnes priemones, diskusijose dėl autorių teisėmis saugomo turinio būtina atsižvelgti į teisių

turėtojų nuomonę; primena, kad iš autorių teisių gaunamos pajamos yra ne tik menininkų ir kūrėjų, bet ir daugybės smulkių kultūros ir kūrybos sektoriaus bei pramonės subjektų teisingo atlygio pagrindas; primena, kad bet kokie drastiški pokyčiai šioje srityje daugeliui jų gali būti itin skausmingi;

15. apgailestauja, kad šiek tiek vėluoja direktyvų (ES) 2019/790 ir 2019/789 ([12]) perkėlimas į nacionalinę teisę ir kad tik kelios valstybės narės naudojasi 18 straipsnyje numatyta galimybe įgyvendinti deramus atlygio mechanizmus; ragina valstybes nares Direktyvos (ES) 2019/790 18 straipsnio nuostatas paversti veiksmingais atlygio mechanizmais;

16. ragina Komisiją skatinti kolektyvinių teisių valdymą įgyvendinant neseniai priimtas autorių teisių direktyvas ir savo būsimas iniciatyvas, siekiant užtikrinti sąžiningą atlygį kūrėjams bei plačią prieigą prie kultūros ir kūrybos darbų visuomenei;

17. primygtinai ragina Komisiją veiksmingai įgyvendinti lyčių lygybės, įtraukties ir integracijos iniciatyvas kultūros ir audiovizualinėje srityse pagal programą „Kūrybiška Europa“ bei stebėti šios veiklos rezultatus;

18. ragina Komisiją įvertinti tiesioginio muzikos klausymosi platformų poveikį Europoje, siekiant užtikrinti jų rekomenduojamų algoritmų skaidrumą, nes būtent jie didžiąja dalimi lemia tai, kokį turinį klauso ir paslaugos teikėjo grojaraščiuose ir naudotojų sąsajose mato jų vartotojai, bei svarstyti galimybę taikyti pozityvias pareigas skatinti kultūrų įvairovę ir europietiškų kūrinių pažinimą teikiant jų paslaugas;

19. griežtai smerkia stereotipus, seksizmą ir seksualinį priekabiavimą kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje;

20. palankiai vertina kai kurių valstybių narių iniciatyvas skatinti lyčių lygybę per atranką į aukštesnes pareigas viešosiose kultūros įstaigose;

21. pripažįsta nepaprastai svarbų kultūros ir meno vaidmenį skatinant kultūros įvairovę ir puoselėjant įtraukias visuomenes bei kovojant su visų formų diskriminacija;

22. pabrėžia, kad dabartinė pandemija aiškiai parodė skaitmeninės sferos svarbą, o menininkai ir naudotojai tapo dar labiau priklausomi nuo dominuojančių skaitmeninių platformų; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad būtinas didesnis skaidrumas; primena, kad kai kuriems menininkams ir kūrėjams, kurie buvo daugiausia priklausomi nuo viešų renginių, šis ekonominės paradigmos pasikeitimas tapo iššūkiu pajamų stabilumo požiūriu; reiškia susirūpinimą dėl to, kad, įsigalėjus šiam naujam veiklos modeliui, nemažai menininkų ir kūrėjų negali užsitikrinti to paties dydžio pajamų, nes dėl dominuojančių ar stambių tiesioginio transliavimo platformų praktikos, pagal kurią taikoma išpirkimo sąlyga, autoriai negauna honoraro, o kūrėjai – deramo ir proporcingo atlygio; todėl prašo Komisijos įvertinti padėtį ir imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad pajamos būtų tinkamai ir sąžiningai paskirstomos visiems kūrėjams, menininkams ir teisių turėtojams;

23. teigiamai vertina Komisijos įžanginį poveikio vertinimą ir neseniai surengtas viešas konsultacijas dėl savarankiškai dirbančių asmenų kolektyvinių derybų, kuriuose analizuojama galimybė šalinti konkurencijos teise grindžiamas savarankiškai dirbančių asmenų ir laisvai samdomų darbuotojų kolektyvinių derybų kliūtis; atsižvelgdamas į tai primygtinai ragina Komisiją vadovautis pačiu plačiausiu požiūriu, kad galimybė dalyvauti kolektyvinėse derybose būtų užtikrinta visiems pavieniui savarankiškai dirbantiems asmenims, įskaitant menininkus ir kultūros darbuotojus; ragina Komisiją toliau vertinti šiuo metu galiojančias valstybės pagalbos taisykles ir jų taikymą kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje, taip pat galimus pritaikymo poreikius; ragina valstybes nares pripažinti visų kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės darbuotojų teisę jungtis į asociacijas ir remti kolektyvines derybas;

24. pažymi, kad netipinis užimtumas (darbas ne visą darbo laiką, darbas pagal terminuotą sutartį, laikinas darbas ir ekonomiškai priklausomas savarankiškas darbas) yra įprastas žiniasklaidos ir kultūros sektoriuose bei dažnai lemia nesaugią menininkų ir kultūros specialistų darbo padėtį; pabrėžia, kad būtina skubiai gerinti darbo sąlygas kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje; ragina valstybes nares pasinaudojant aukštynkrypte konvergencija nustatyti menininkams ir kultūros specialistams taikytinus būtiniausius standartus, susijusius su darbo sąlygomis, teisingu atlyginimu ir socialine apsauga, bei sykiu pripažinti konkrečius kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės ypatumus, pvz., sezoniškumą ir tai, kad kūryba nėra konvertuojama į pinigus;

([12]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/789, kuria nustatomos naudojimosi autorių teisėmis ir gretutinėmis teisėmis, taikytinomis tam tikroms transliuojančiųjų organizacijų internetu transliuojamoms programoms bei retransliuojamoms televizijos ir radijo programoms, taisyklės ir kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 93/83/EEB (OL L 130, 2019 5 17, p. 82).

25. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl Europos menininko statuso ir apibrėžti bendrą darbo sąlygų ir būtiniausių standartų sistemą, kuri būtų taikoma visose ES šalyse, bei sykiu visapusiškai atsižvelgti į valstybių narių ir ES atsakomybę už darbo rinką ir kultūros politiką, priimant arba taikant įvairias nuoseklias ir išsamias gaires, susijusias su, *inter alia*, sutartimis, kolektyvinio atstovavimo ir valdymo priemonėmis, socialine apsauga, sveikatos ir nedarbo draudimu, pensijų sistemomis, tiesioginiu ir netiesioginiu apmokestinimu, netarifinėmis kliūtimis ir informacijos asimetrija; šiuo požiūriu palankiai vertina artėjančias valstybių narių atvirojo koordinavimo metodo diskusijas dėl menininkų statuso, kaip pirmą žingsnį šia kryptimi; ragina sukurti atvirojo koordinavimo metodu pagrįstą darbo grupę, siekiant skatinti valstybių narių dalijimąsi geriausia praktika bei pažangos menininkų sąlygų gerinimo srityje stebėseną;

26. ragina Komisiją atsekti šiuo metu visose valstybėse narėse taikomas menininko ir kultūros darbuotojo apibrėžtis, siekiant plėtoti bendrą sampratą, kuri būtų atspindima formuojant ES politiką ir kultūros statistikoje; pažymi, jog tokia apibrėžtimi turėtų būti atsižvelgta į tai, kad kultūrinis darbas savo pobūdžiu orientuojasi į procesą, ir pripažintas darbo intensyvumas įvairiais kūrybinio proceso etapais; mano, kad tokia apibrėžtis turėtų būti suderinta ir su 1980 m. UNESCO rekomendacija dėl menininko statuso;

27. ragina užtikrinti didesnį tarpvalstybinį kultūrinių ir kūrybinių įgūdžių, kvalifikacijų bei diplomų perkeliamumą ir pripažinimą, siekiant skatinti kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės darbuotojų judumą;

28. ragina valstybes nares ir Komisiją remti visų autorių, atlikėjų ir kultūros kūrėjų profesinio mokymo programas ir karjeros plėtojimo iniciatyvas bei pirmiausia padėti jiems įgyti skaitmeninių, verslumo ir kitų įgūdžių, kad jie galėtų naudotis skaitmeninėmis galimybėmis siekdami viešinti savo kūrybą ir bendradarbiauti su kitais menininkais;

29. primygtinai ragina visas valstybes nares vykdyti savo prievolę ir įsipareigojimą puoselėti ir ginti meninę laisvę, siekiant paremti pagrindinę teisę į saviraiškos laisvę ir užtikrinti, kad ES piliečiai galėtų laisvai mėgautis meno kūriniais bei dalyvauti kultūros veikloje, taip pat primygtinai ragina Komisiją bausti savo įsipareigojimų nevykdančias valstybes nares; kviečia Komisiją atlikti tolesnius šios srities tyrimus ir parengti veiksmų gaires, kaip užtikrinti geresnę meninės raiškos laisvės apsaugą Europoje; ragina valstybes nares bendromis jėgomis užmegzti struktūrinį menininkų, teisės ekspertų ir susijusių suinteresuotųjų šalių dialogą, siekiant nustatyti bendrus meninės raiškos laisvės standartus ir parengti bei įgyvendinti reikiamas gaires;

30. palankiai vertina naujausias Tarybos išvadas dėl kultūros ir kūrybos sektorių atsigavimo, atsparumo ir tvarumo, ypač raginimo kurti teisingą ir tvarią darbo rinką, pasirūpinti kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės specialistų socialine apsauga ir poreikio užtikrinti menininkų pajamas požiūriais; ragina valstybes nares dėti pastangas, kad šios išvados būtų greitai įgyvendintos;

31. ragina valstybes nares užtikrinti menininkams ir kultūros darbuotojams visapusišką prieigą prie socialinės apsaugos nepriklausomai nuo jų užimtumo statuso, įskaitant galimybes gauti bedarbio pašalpą, sveikatos priežiūros paslaugas ir pensiją; primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją imtis konkrečių priemonių, kurios būtų numatytos skirtingų kategorijų kūrybinėms profesijoms, siekiant kovoti su nestabiliomis pajamomis, nemokamu ir nesaugiu darbu bei užtikrinti būtiniausią jų pajamų standartą;

32. ragina valstybes nares rengiant susijusią visų sričių politiką, finansavimo programas ir veiklą deramai atsižvelgti į unikalią marginalizuotoms grupėms atstovaujančių menininkų padėtį bei pašalinti visas lyčių lygybės užtikrinimo šiame sektoriuje kliūtis, visų pirma taikant priemones, kuriomis būtų sudaromos lygiavertės visų kultūros darbuotojų ir menininkų prieigos, dalyvavimo bei atstovavimo sąlygos;

33. ragina valstybes nares didinti savo paramą kultūros ir kūrybos sektoriams bei pramonei stiprinant viešas investicijas, taip pat skatinant privačias investicijas į kultūros ir kūrybos sektorius bei pramonę, įskaitant viešo ir privataus sektorių partnerystes; ragina valstybes nares užtikrinti, kad menininkams ir visiems kultūros kūrėjams būtų lengviau gauti finansavimą;

34. ragina valstybes nares įvairinti paramos kultūros ir kūrybos sektoriams bei pramonei šaltinius ir užtikrinti, kad nebūtų karpomos lėšos ar mažinamos esamos lėšos, nes sektorius iki šiol kovoja su pastarojo lėšų mažinimo raundo padariniais;

35. ragina Komisiją ir valstybes nares palengvinti prieigą prie viešųjų dotacijų ir paskolų mažinant administracinę naštą visais paraiškų teikimo ir atskaitomybės procesų etapais bei užtikrinti skaidrumą; pabrėžia, kad būtina skatinti visų susijusių ES finansavimo programų, pagal kurias konkrečios sumos numatomos kultūros ir kūrybos sektoriui, pvz., programų „Europos horizontas“, „Kūrybiška Europa“, „InvestEU“, Skaitmeninės Europos programos, sanglaudos politikos fondų bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, sąveiką ir ja pasinaudoti, siekiant labiau paremti menininkus ir kultūros darbuotojus bei užtikrinti naujus, prieinamus ir, kai įmanoma, reguliarius finansavimo srautus;

36. pabrėžia, jog svarbu, kad pakankama ekonomikos gaivinimo priemonių dalis būtų nukreipta kultūros ir kūrybos sektoriui bei pramonei; dar kartą ragina Komisiją ir valstybes nares įtraukti kultūrą į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir bent 2 proc. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės biudžeto paketo skirti kultūrai, numatant konkrečias, įtraukias visiems prieinamais priemones bei nė vieno nepaliekant nuošaly; reiškia susirūpinimą dėl to, kad, kaip matyti, kai kurių valstybių narių pateiktuose planuose šiems sektoriams skirta mažesnė procentinė dalis arba specialus finansavimas jiems apskritai nenumatytas; ragina Komisiją paskelbti duomenis apie planuose numatytų lėšų sumas ir paskirtį, siekiant užtikrinti skaidrumą ir palengvinti demokratinę priežiūrą;

37. pakartoja, kad svarbu paremti visus kultūros sektorius, įskaitant kultūrinio tarpininkavimo profesijas, kurios yra gyvybiškai svarbos, nes atlieka sąsajos tarp visuomenės ir meno kūrinių ar paveldo vaidmenį bei taip užtikrina kultūros prieinamumą ir sklaidą plačiai auditorijai;

38. pabrėžia, jog kultūros ir kūrybos sektoriai bei pramonė pandemijos poveikį pajuto pirmi, o atsigauna paskutiniai, be to, atsižvelgiant į kultūros renginių ir vietų lankytojų skaičiaus ribojimus, manoma, kad jų atsigavimas bus dar lėtesnis; pabrėžia, kad kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės atsigavimas turi žengti koja kojon su perėjimu prie šio sektoriaus tvarumo; ragina Komisiją ir valstybes nares remti visos kultūros ekosistemos atsigavimą trumpuoju laikotarpiu ir skatinti kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės atsparumą, konkurencingumą ir inovacijas ilguoju laikotarpiu bei stiprinti šiuos sektorius teikiant teisingą struktūrinę paramą visiems, ypač pažeidžiamiausiems subjektams, taip pat skatinti menininkų, autorių, atlikėjų, kultūros darbuotojų ir profesionalių kultūrų tarpininkų įsidarbinimo galimybes remiant disciplininių sričių bendradarbiavimą bei užtikrinti visapusišką socioekonominės padėties kultūros ir kūrybos sektoriuose bei pramonėje stebėseną pasitelkiant Europos darbo sąlygų sistemą, kad ateityje būtų kuo veiksmingiau kovojama su didelio masto krizėmis ir kad tai būtų naudinga vykstant jų skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai;

39. pabrėžia, jog veiksmais, kurių imamasi norint padėti atsigauti kultūros ir kūrybos sektoriams bei pramonei, turėtų būti siekiama ne tik ekonominio atsigavimo – jais taip pat turėtų būti siekiama gerinti menininkų bei kultūros specialistų darbo sąlygas, kelti šių darbuotojų kvalifikaciją ir juos perkvalifikuoti, kad jie būtų pasirengę dirbti skaitmeniniame amžiuje ir pasaulyje, bei investuoti į kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės žaliųjų inovacijų galią, nes jie yra tvarumo varomoji jėga ir pirmieji perversminių technologijų, kurios būtinos kovai su klimato kaita, perėmėjai ir taikytojai; akcentuoja iššūkius, su kuriais kultūros ir kūrybos sektoriai bei pramonė susiduria dėl skaitmeninimo, ir, savo ruožtu, būtinybę nuolat permąstyti ir pertvarkyti veiklos modelius, kad būtų galima plėtoti rinkos veikiamus sprendimus, pagrįstus didžiaisiais duomenimis, debesų kompiuterija, informacijos ir ryšių technologijomis (IRT), dirbtiniu intelektu bei tvirtu interneto platformų vaidmeniu; akcentuoja Europos kultūros ir kūrybos sektorių bei pramonės teisių turėtojų prieigos prie auditorijos tyrimo duomenų ir turinio rekomendacijų sistemų bei šių duomenų ir sistemų skaidrumo svarbą; todėl akcentuoja garantijų fondo svarbą kultūros ir kūrybos turinio bei mūsų Europos kultūros paveldo skaitmeninimui, išsaugojimui ir prieinamumui internete;

40. ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti patikimus duomenis apie geriausią pagalbos paskirstymo kultūros ir kūrybos sektoriams bei pramonei praktiką ir metodus bei jais dalytis; taip pat ragina keistis geriausia praktika, susijusia su veiksmingiausiais gaivinimo finansavimo paskirstymo trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu būdais, siekiant užtikrinti maksimalų finansavimą kultūros ir kūrybos sektoriams bei pramonei, kad nė vienas menininkas ar kultūros darbuotojas neliktų nuošaly;

41. pabrėžia, jog svarbu, kad autoriai ir atlikėjai gautų atlygį už savo kūrybą internete ir ne internete, ypač skatinant kolektyvines derybas;

42. ragina Komisiją nuolat stebėti kultūros ir kūrybos sektorius bei pramonę atliekant reguliarius menininkų padėties tyrimus, siekiant gauti tikslius, patikimus, naujausius ir su konkrečiais sektoriais susijusius Europos lygmens duomenis bei užtikrinti solidų politikos formavimą, susidaryti geresnį vaizdą apie kultūros ir kūrybos sektorius bei pramonę ir geriau pasirengti būsimoms krizėms;

43. palankiai vertina tai, kad krizės metu daugelis darbuotojų ir organizacijų kultūrinių ekosistemų prisitaikė prie naujų skaitmeninio platinimo formatų ir atrado naujoviškus būdus auditorijai pasiekti; nežiūrint į tai pažymi, kad skaitmeninė veikla neturėtų pakeisti asmeniškai įgyjamos kultūrinės patirties;

44. ragina skatinti naudoti tokias naujas technologijas, kaip dirbtinis intelektas, kad menininkai galėtų ieškoti naujų būdų kurti ir savo kūrybai skleisti bei labiau naudotųsi skaitmeninės aplinkos teikiamomis galimybėmis;

45. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.